

Występowanie *Theodoxus danubialis* (Mollusca: Gastropoda: Neritidae) na Ukrainie

Agnieszka P. Stadnychenko, Julia V. Tarasova-Shubrat

Państwowy Uniwersytet im. Iwana Franko w Żytomierzu, sm20707@rambler.ru

Dokładna liczba gatunków ślimaków z rodzaju *Theodoxus* Montfort, 1810 w wodach płynących Ukrainy nie jest do dziś ustalona ze względu na odmienne poglądy różnych badaczy na temat taksonomii tego rodzaju. Ya.I. Starobogatov (1977) twierdzi, że na Ukrainie rodzaj ten jest reprezentowany tylko przez *Th. fluviatilis* (L., 1758). Natomiast V.V. Anistratenko (Anistratenko V.V., Anistratenko O.Yu., 2001) sądzi, że rodzaj *Theodoxus* obejmuje jeszcze cztery gatunki – *Th. danasteri* (Lindh., 1908), *Th. sarmaticus* (Lindh., 1908), *Th. euxinus* (Cles., 1885) i *Th. velox* Anistr., 2001. Żaden z tamtych badaczy nie wspomina wśród innych gatunków tego rodzaju *Th. danubialis* (Pfeif., 1828). Ostatni autor podkreśla, że ten gatunek nie może być znaleziony w Ukrainie, w tym również w Dunaju, dlatego, że występuje on w tej rzece tylko powyżej Żelaznej Bramy.

W prezentowanej pracy, zbadano mięczaki rodzaju *Theodoxus* w latach 1964–2007 ze 139 stanowisk na Ukrainie, a także kolekcje konchiologiczne z różnych muzeów zoologicznych (Kijów, Lwów, Moskwa, St.–Petersburg). Z powodu bardzo nikłego zróżnicowania muszli pomiędzy gatunkami tego rodzaju, oprócz tradycyjnych metod zastosowano do ich zbadania także nowe gatunkowe cechy konchiologiczne (Shubrat, 2007), elektroforegramy białek mięśni (Zhalay et al., 2008) i nowoczesne metody statystyczne (STATISTICA 6.0). Brano pod uwagę opis *Th. danubialis* złożony przez autora tego gatunku (Pfeiffer, 1828).

Stwierdzono, że *Th. danubialis* na Ukrainie występuje tylko w dolnym biegu Dunaju, zwłaszcza w jego rękawach, w tym również w Kilijskim gyrle (miasto Vylkove). Z okolic dolnego biegu Dunaju odnotowano także osobniki *Th. danubialis* w kolekcji muzeum zoologicznego (Kijów), opracowanej przez A.L. Put' (1956). Wszystkie inne informacje o odnalezieniu *Th. danubialis* w innych rejonach Ukrainy nie są wiarogodne. Ten ślimak jest reofilem i oxyfilem znajdującym w biotopach z .–mezosaprobową płynącą wodą o wartkim prądzie (0,6–1 m/sek). Najczęściej jest znajdowany na kamieniach w zasięgu działania fal przybrzeżnych, na głębokości 0,1 – 0,4 m (czasem do 1 m). Preferuje zwłaszcza wody o odczynie obojętnym. Zagęszczenie jego populacji nie przekracza 30–40 osobn./m².